

1 Φεβρουαρίου, 1994

[ΠΙΚΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡΤΕ-
ΜΗΣ, Δ/στές]

ΦΕΙΔΙΑΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Εφεσείοντες,

v.

ΔΗΜΟΥ ΕΓΚΩΜΗΣ,

Εφεσιβλήτων.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1134.)

Διοικητική πράξη — Εκτελεστή — Κριτήριο εκτελεστότητας — Υποδείξεις της Αρμόδιας Αρχής προς τον αιτούντα άδεια για διαχωρισμό οικοπέδων για αναζήτηση συμπεφωνημένης λύσης στο αίτημα — Δεν συνιστούν εκτελεστές πράξεις.

5 *Αναθεωρητική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος — Ποιές οι προϋποθέσεις για ανάληψη και άσκηση της — Λόγοι που άπτονται της δικαιοδοσίας και αρμοδιότητας του Δικαστηρίου — Εξετάζονται σ' οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.*

10 Η επίδικη διοικητική απόφαση αφορούσε αίτηση του προσφεύγοντος προς τον Δήμο Έγκωμης, για άδεια διαχωρισμού οικοπέδων και, στη συνέχεια, την προτροπή του πιο πάνω Δήμου για την υποβολή νέων σχεδίων που να συνάδουν με το σχεδιασμό του οδικού δικτύου της περιοχής.

15 Το πρωτόδικο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή χωρίς να εξετάσει το θέμα της εκτελεστότητας της πράξης εφ' όσον δεν είχε τεθεί ενώπιόν του προς εξέταση.

20 Το θέμα της εκτελεστότητας διερευνήθηκε από την Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου το οποίο, αφού αναφέρθηκε στη σχετική νομολογία, αποφάνθηκε ότι:

25 1. Προϋπόθεση για ανάληψη και άσκηση δικαιοδοσίας για αναθεώρηση προσβαλλόμενης απόφασης βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος είναι η εκτελεστότητά της. Η διερεύνηση λόγων που άπτονται του θεμελίου της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου, μπορεί να γίνει σ' οποιοδήποτε στάδιο της δίκης μετά από αίτηση διαδίκου ή αυτεπάγγελτα.

2. Κριτήριο για την εκτελεστότητα διοικητικής πράξης ή από-

φασης είναι η παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων, δηλαδή η γένεση εξ αυτής δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

3. Η επίδικη διοικητική απόφαση δεν ικανοποιεί αυτό το κριτήριο για τον λόγο ότι δεν περιέχεται σ' αυτή απόφαση καθοριστική για την έμφαση της αίτησης αλλά επιδιώκεται η ανεύρεση συναινετικής λύσης στο αίτημα των εφεσείοντων για την παροχή άδειας διαχωρισμού. 5

Η προσφυγή απορρίπτεται λόγω έλλειψης αντικειμένου το οποίο να υπόκειται σε αναθεώρηση βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος. 10

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Δημοκρατία ν Κουκκουρή, Σαφειρίδης ν Κουκκουρή ν Δημοκρατίας (1993) 3 Α.Α.Δ. 598·

Πέτρεβη ν Συμβουλίου Βελτιώσεως Γερμασόγειας. Απόφαση ημερ. 4/12/1991· 15

Orphanides & Another v Imp/ment Board of Ay. Dhometios (1979) 3 C.L.R. 466·

Simonis & Another v Imp. Board of Latsia (1984) 3 C.L.R. 109·

Polyviou ν Imp. Board of Ayia Napa (1985) 3 C.L.R. 1058· 20

Χριστοδούλου κ.ά. ν Δημοκρατίας. Απόφαση ημερ. 30/3/1990·

Δημοκρατία ν *Sunoil Bunkering Limited* (1994) 3 Α.Α.Δ. 26.

Προδικαστική ένσταση.

Προδικαστική ένσταση ότι η εκτελεστότητα της προσβαλλόμενης απόφασης συνιστά προϋπόθεση για την ανάληψη και άσκηση δικαιοδοσίας για την αναθεώρησή της βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος. 25

Α. Σχορδής, για τους εφεσείοντες.

Χρ. Τριανταφυλλίδης, για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult. 30

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα

δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πιχής.

ΠΙΚΗΣ, Δ. : Ευθύς μετά την έναρξη της ακρόασης της έφεσης ζητήσαμε από τους διαδίκους να επιχειρηματολογήσουν σε σχέση με την εκτελεσιμότητα της πράξης που
5 αποτέλεσε το αντικείμενο της προσφυγής, μετέπειτα το επίδικο θέμα της ακρόασης, και τελικά επικυρώθηκε ως συνέπεια της απόρριψης της προσφυγής.

Η εκτελεσιμότητα της προσβαλλόμενης απόφασης συνιστά προϋπόθεση για την ανάληψη και άσκηση δικαιοδοσίας για την αναθεώρησή της βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος. Λόγοι που άπτονται του θεμελίου της δικαιοδοσίας του Δικαστηρίου, μπορεί να διερευνηθούν σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, μετά από αίτηση διαδίκου ή αυτεπάγγελτα από το Δικαστήριο. Λόγοι που
15 αναφέρονται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να επιληφθεί του θέματος που τίθεται προς διερεύνηση, ανάγονται στη δημόσια τάξη και μπορεί να εξεταστούν σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας και κατά την έφεση [βλ. *Δημοκρατία ν. Κουκκουρή, Σαφειρίδης ν. Κουκκουρή*
20 *ν. Δημοκρατίας* (1993) 3 Α.Α.Δ. 598].

Ο δικηγόρος των εφεσειόντων (αιτητών στην προσφυγή) πληροφόρησε το Δικαστήριο ότι ο χαρακτήρας της πράξης που αποτέλεσε το αντικείμενο της προσφυγής δεν
25 εξετάστηκε, ούτε διατυπώθηκαν αμφισβητήσεις για το παραδεκτό της προσφυγής. Μας πληροφόρησε όμως ότι ο χαρακτήρας της πράξης τον είχε προβληματίσει ενόψει της απόφασης του Χρυσοστομή, Δ., στην *Πέτεβη ν. Συμβουλίου Βελτιώσεως Γερμασόγειας* (Υπόθεση Αρ. 870/89, αποφασίστηκε στις 4/12/91), όπου απόφαση όμοιου περιεχομένου με την παρούσα, κρίθηκε μη εκτελεστή και κατ'επέκταση μη δεκτική αναθεώρησης. Η απόφαση στην *Πέτεβη*, όπως και στην παρούσα υπόθεση, αφορούσε αίτηση του προσφεύγοντος στην αρμόδια αρχή για άδεια διαχωρισμού οικοπέδων και, στη συνέχεια, την προτροπή της
30 αρχής για την υποβολή νέων σχεδίων που να συνάδουν με το σχεδιασμό του οδικού δικτύου της περιοχής.

Το κρίσιμο σημείο της απόφασης που αποτέλεσε το αντικείμενο της διερεύνησης στην Πέτεβη, ήταν το εξής:

"3. Το Συμβούλιο Βελτιώσεως Γερμασόγειας εκφράζει τη λύπη του για την καθυστέρηση που παρατηρήθηκε στη λήψη απόφασης σχετικά με την πιο πάνω αίτησή σας η οποία οφείλεται στο γεγονός ότι το σχέδιο διαχωρισμού που έχετε υποβάλει δε συνάδει με το προτεινόμενο γενικό οδικό δίκτυο της περιοχής.

4. Προτρέπεστε όπως υποβάλετε νέο σχέδιο διαχωρισμού του κτήματός σας αφού συνεννοηθείτε με το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως και με το Συμβούλιο Βελτιώσεως Γερμασόγειας όσον αφορά το οδικό δίκτυο που επηρεάζει το κτήμα σας."

Η απόφαση του Δήμου Έγκωμης, που αποτέλεσε το επίδικο θέμα της προσφυγής σ' αυτή τη διαδικασία, ήταν η εξής:

" 17 Οκτωβρίου 1988

Κύριο Φειδία Στεφανίδη & άλλους,

Γρηγόρη Αυξεντίου 35Α

Έγκωμη

Κύριε,

Αναφέρομαι στην αίτησή σας ημ. 27.10.87 που αφορά την έκδοση άδειας για διαίρεση του τεμαχίου 106 Φ/Σχ. XXI.53.W.2, σύμπλεγμα D του Δήμου Έγκωμης και σας πληροφορώ ότι το οδικό δίκτυο που προτείνετε με τα υποβληθέντα χωρομετρικά σχέδια δεν συμφωνεί με το προγραμματιζόμενο για την περιοχή.

Γι αυτό καλείστε να υιοθετήσετε το συνημμένο χωρομετρικό σχέδιο. Αν συμφωνείτε με τη νέα εισήγηση θα πρέπει να υποβάλετε δύο πανομοιότυπα επίσημα σχέδια για να

εξεταστεί περαιτέρω η αίτησή σας.

Με τιμή,

(Υπογραφή)

Δήμαρχος Έγκωμης"

- 5 Για τον προσδιορισμό της φύσης της πράξης, το Δικαστήριο στην *Πέτεβη* άντλησε καθοδήγηση από τρεις προηγούμενες αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου που υποστηρίζουν τη θέση ότι υποδείξεις της Αρχής προς τον αιτούντα άδεια διαχωρισμού γης σε οικόπεδα, προς το σκοπό αναζήτησης συμπεφωνημένης λύσης στο αίτημα, δε συνιστούν εκτελεστές πράξεις [βλ. μεταξύ άλλων, *Orphanides & Another v. Imp/ment Board of Ay. Dhometios* (1979) 3 C.L.R. 466; *Simonis and Another v. Imp. Board of Latsia* (1984) 3 C.L.R. 109 και *Polyviou v. Imp. Board of Ayia Napa* (1985) 3 C.L.R. 1058].

- 20 Στη *Simonis*, σε απόσπασμα της οποίας γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην *Πέτεβη*, επισημαίνεται ότι το Άρθρο 8 του ΚΕΦ. 96 (βλ. Άρθρο 5 - Ν 24/78) παρέχει τη δυνατότητα στην αρμόδια Αρχή υποβολής εισηγήσεων για τη μετατροπή σχεδίων για την εξασφάλιση του κατάλληλου οδικού δικτύου. Εισηγήσεις αυτής της μορφής αποβλέπουν στην αναζήτηση συμπεφωνημένης λύσης· δε συνιστούν εκτελεστές πράξεις εφόσον δεν είναι δηλωτικές της βούλησης της Διοίκησης, ούτε καθοριστικές για τα δικαιώματα του διοικουμένου.

- 30 Ο δικηγόρος των εφεσιβλήτων, όπως και ο δικηγόρος των εφεσιόντων, δε διατύπωσαν οριστική θέση σε σχέση με το χαρακτήρα της προσβληθείσας διοικητικής πράξης, αφήνοντας το θέμα στην κρίση του Δικαστηρίου. Ο δικηγόρος των εφεσιβλήτων επεσήμανε μόνο ότι στη *Χριστοδούλου κ.α. ν. Δημοκρατίας* (Α.Ε. 516, αποφασίστηκε στις 30/3/90), που υιοθετήθηκε στην πρωτόδικη απόφαση αναφορικά με την επίλυση της ουσίας της διαφοράς μεταξύ του διοικουμένου και της αρμόδιας διοικητικής Αρχής, το

Δικαστήριο προέβη στην αναθεώρηση πράξης αρμόδιας αρχής η οποία αφορούσε άδεια οικοδομής σε τεμάχιο το οποίο επηρεαζόταν από σχέδιο διεύρυνσης δρόμου. Εξέταση της απόφασης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην απόφαση εκείνη, αποκαλύπτει ότι η αίτηση για άδεια οικοδομής ρητά απορρίφθηκε για το λόγο ότι δεν εναρμονιζόταν με τα σχέδια για τη διεύρυνση του δρόμου. Το σχετικό μέρος της απόφασης αναφέρει :

"..... και σας πληροφορώ ότι η αίτησή σας δεν εγκρίνεται, καθότι το τεμάχιο επηρεάζεται από τη διεύρυνση του υφισταμένου οδικού δικτύου".

Επρόκειτο για απόφαση καθοριστική για την τύχη της αίτησης. Το μόνο άλλο που μπορεί να αναφερθεί είναι ότι το θέμα της εκτελεστότητας της πράξης, ούτε και σ' εκείνη την υπόθεση τέθηκε προς συζήτηση.

Σε πρόσφατη απόφασή μας, είχαμε την ευκαιρία να αναφερθούμε στις ιδιότητες ή τα συστατικά στοιχεία εκτελεστής διοικητικής πράξης. Το θέμα τέθηκε ως εξής :

"Το κριτήριο για την εκτελεστότητα διοικητικής πράξης ή απόφασης είναι η παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων, δηλαδή η γένεση εξ αυτής δικαιωμάτων και υποχρεώσεων."

[βλ. *Δημοκρατία ν. Sunoil Bunkering Limited* (1994) 3 Α.Α.Δ. 26].

Επανερχόμενοι στην επίδικη διοικητική απόφαση, διαπιστώνουμε ότι δεν περιέχεται απόφαση καθοριστική για την έκβαση της αίτησης, δηλωτική της βούλησης του Δήμου Έγκωμης. Με την απόφαση επιδιώκεται η ανεύρεση συναινετικής λύσης στο αίτημα των εφεσειδόντων για την παροχή άδειας διαχωρισμού. Ότι επρόκειτο για εισήγηση, αναφέρεται στο ίδιο το κείμενο "της απόφασης". Το επίδικο θέμα δε διακρίνεται από εκείνο που αποτέλεσε το αντικείμενο εξέτασης στις αποφάσεις *Orphanides, Simonis, Polygiou, Orphanides και Πέτεβη* (ανωτέρω). Όπως και σ'

εκείνες τις περιπτώσεις, έτσι και στην παρούσα κρίνεται ότι το θέμα της προσφυγής δε συνιστούσε εκτελεστική πράξη και, επομένως, δεν μπορούσε να αποτελέσει το αντικείμενο αναθεώρησης βάσει του Άρθρου 146.

5 Συνεπώς η αίτηση απορρίπτεται.

Η πρωτόδικη απόφαση με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή βεβαιώνεται για λόγους άλλους από εκείνους που τη στοιχειοθετούν.

10 Ως αποτέλεσμα, η προσφυγή απορρίπτεται λόγω έλλειψης αντικειμένου υποκειμένου σε αναθεώρηση βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος.

Διαταγή ως ανωτέρω.